

Psykologisk institutt

Eksamensoppgave i PSY1016/PSYPRO4116 – Personlighetspsykologi I

Faglig kontakt under eksamen: Patrick Vogel

Tlf.: 73 59 19 60

Eksamensdato: 3. juni 2016

Eksamenstid (fra-til): 09:00-13:00

Hjelpemiddelkode/Tillatte hjelpemidler: Ingen

Målform/språk: Bokmål

Antall sider: 2

Kontrollert av:

Dato

Sign

Besvar alle oppgavene

1. Hvordan er personlighetstrekk knyttet til evokasjon (evocation: fremkalling) av reaksjoner hos andre?
2. Gjør rede for Freud's teori om personlighetsutvikling
3. Gjør rede for individuelle forskjeller i emosjoner
4. Gjør rede for Eysencks personlighetsteori og diskuter likheter og forskjeller mellom denne og Femfaktormodellen/Big Five
5. Gjør rede for ulike teorier om kjønnsforskjeller i personlighet.
6. Gjør rede for og sammenlign to modeller som beskriver sammenhengen mellom personlighet og helse. Hvilke to modeller du vil sammenligne velger du selv.

Vår 2016

Besvar alle oppgavene (En ubesvart oppgave medfører ikke automatisk stryk, men gir en F på den deloppgaven, og totalinntrykket av alle oppgavene avgjør karakter).

1. Hvordan er personlighetstrekk knyttet til evokasjon (evocation: fremkalling) av reaksjoner hos andre?

Sentrale punkt å ta med her er: Definere evocation/fremkalling,; at personlighet utløser reaksjoner hos andre. Aggresjon utløser andres fiendtlighet. Partnerforhold, betydningen av dominans og vekking av negative følelser. Disagreeableness og emosjonell ustabilitet sterkeste prediktorer. Evokasjon gjennom forventningsbekreftelse: forventninger om noens personlighet utløser atferd hos andre. Ekstroversjon utløser latter. Personlighet skaper det sosiale miljøet man er utsatt for gjennom evokasjon. Handler om at personlighet påvirker interaksjon med miljøet. Smal oppgave, og det forventes ikke at man skriver så mye her.

2. Gjør rede for Freud's teori om personlighetsutvikling:

Sentrale punkt: Psykisk energi motiverer all menneskelig aktivitet, sex og aggresjon grunnleggende instinkter. Personligheten beskrives i en topografisk modell bestående av Id, ego og superego som styrer instinktene og hvor underbevisstheten dominerer. Psykoanalytisk personlighetsteori beskriver hvordan mennesker håndterer sine seksuelle og aggressive instinkter. Ego er den delen som utøver kontroll/virkelighetsorientert. Id/superego forholder seg ikke til virkeligheten. Personlighetsutvikling i Freud's teori er knyttet til de psyko-seksuelle stadiene. Personligheten er formet etter at man har gått igjennom disse stadiene. Hve fase har sine konflikter, og hvordan disse løses fører til ulik personlighet. Psyko-seksuell stadieteori. Oral fase, anal fase, phallic fase, latency fase, og genital stage. En teori om både normal og abnormal P-utvikling. Fra boka» « we are all born with a drive for sexual pleasure (the id) but that the constraints of civilized society limit the ways we can satisfy that drive. (..) all go through a series of (...) conflicts between our desire for pleasure and the demands (..). The nature of the conflicts and the stages (..) are universal, but the specific instances and outcomes are unique. Parts of our personalities are shaped at each stage by the particular way we resolve the conflict” Essensen I det over må være med i besvarelsen av denne oppgaven.

3. Gjør rede for individuelle forskjeller i emosjoner

Fokus bør være fra kapittel 8, men kan trekke inn ting fra andre stder. Kap 14 (emotion and personality) ligger inn under kognitivt/erfarings domenet. Kap 14 fokuserer på trait vs state, kategorier versus dimensjoner, Innholdet i emosjoner (positive og negative). Fornøydhet med livet (SWLS). Fokus på trekk og negative emosjoner, nevrotisme sentralt her. Fokus i kap 14 ligger også på emosjonell stil, effect intensity, mood variability. Innholds-fokus handler om hvilke følelser man opplever oftest, mens dstil handler om intensitet og variasjon. Beskriver også hvordan disse to aspektene kan kombes sammen, og hvordan trekk, da E og N gjennom positiv og negativ affekt påvirker hvordan vi har det SWB(subjective well-being).

4. Gjør rede for Eysencks personlighetsteori og diskuter likheter og forskjeller mellom denne og Fem-faktormodellen/Big Five

Sentrale aspekt som må med: Eysenck PEN-modell (Psykotisisme, Ekstroversjon, Nevrotisisme), tre trekk, hierarkisk, som FFM, beskrives både i trekk-kapitlet og i det biologiske domenet.

Stikkord: Fokus på teori, fysiologisk grunnlag, aktiverbarhet. Forskjeller i antall trekk og betydningen/nødvendighet av teori. PEN-modellen stammer ikke fra en leksikalsk tilnærming, men teoretisk. Fra slide om Eysenck sin modell: Eysencks biologiske personlighetsmodell • Tre supertrekk i PEN-modellen

- Biologisk grunnlag for tekkene viktig
- ARAS: ascending/øvre retikulær aktiveringssystem i hjernestammen
- Hebb: Optimalt aktiveringsnivå
- Likt aktiveringsnivå ved ingen/liten stimuli hos introverte og ekstroverte
- Forskjellen ligger i hvor aktiverbar man er (arousability)

Fra trekkforelesning: Neuroticism: Anxious, depressed, guilt feelings, low self-esteem, tense, irrational, shy, moody, emotional.

Extraversion: Sociable, lively, active, assertive, sensation-seeking, carefree, dominant, surgent, venturesome.

Psychoticism: Aggressive, cold, egocentric, impersonal, impulsive, antisocial, unempatetic, creative, though-minded.

Både N og P er normale trekk, men representerer disposisjoner. Formulerte teorier om den biologiske basisen. Fenotypiske personlighetstrekk linket til biologiske prosesser.

5. Gjør rede for ulike teorier om kjønnsforskjeller i personlighet.

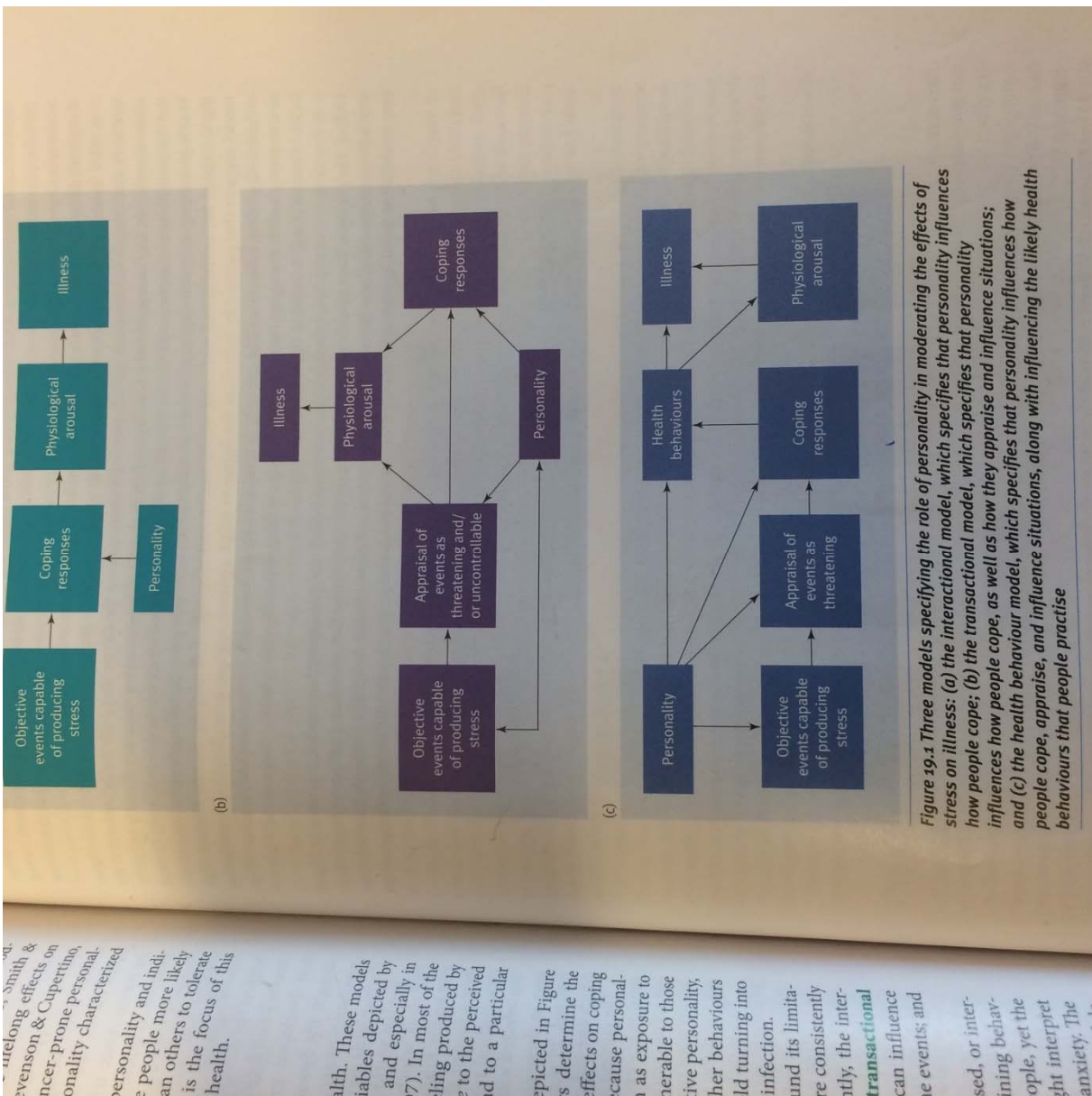
Kjønnsforskjeller omtales i flere kapitler, men her bør fokuset ligge på kap 17(16 i gammel bok). Teoriene som gjennomgås er Sosialiseringsteori(sosial læringsteori), Hormon-teorier(x:testosteron) og Evolusjonspsykologisk teori. Boken skisserer også et integrert perspektiv. Fra slide (NB- ikke ventet at alt herfra skal med): Hva er problemet med å studere kjønnsforskjeller?

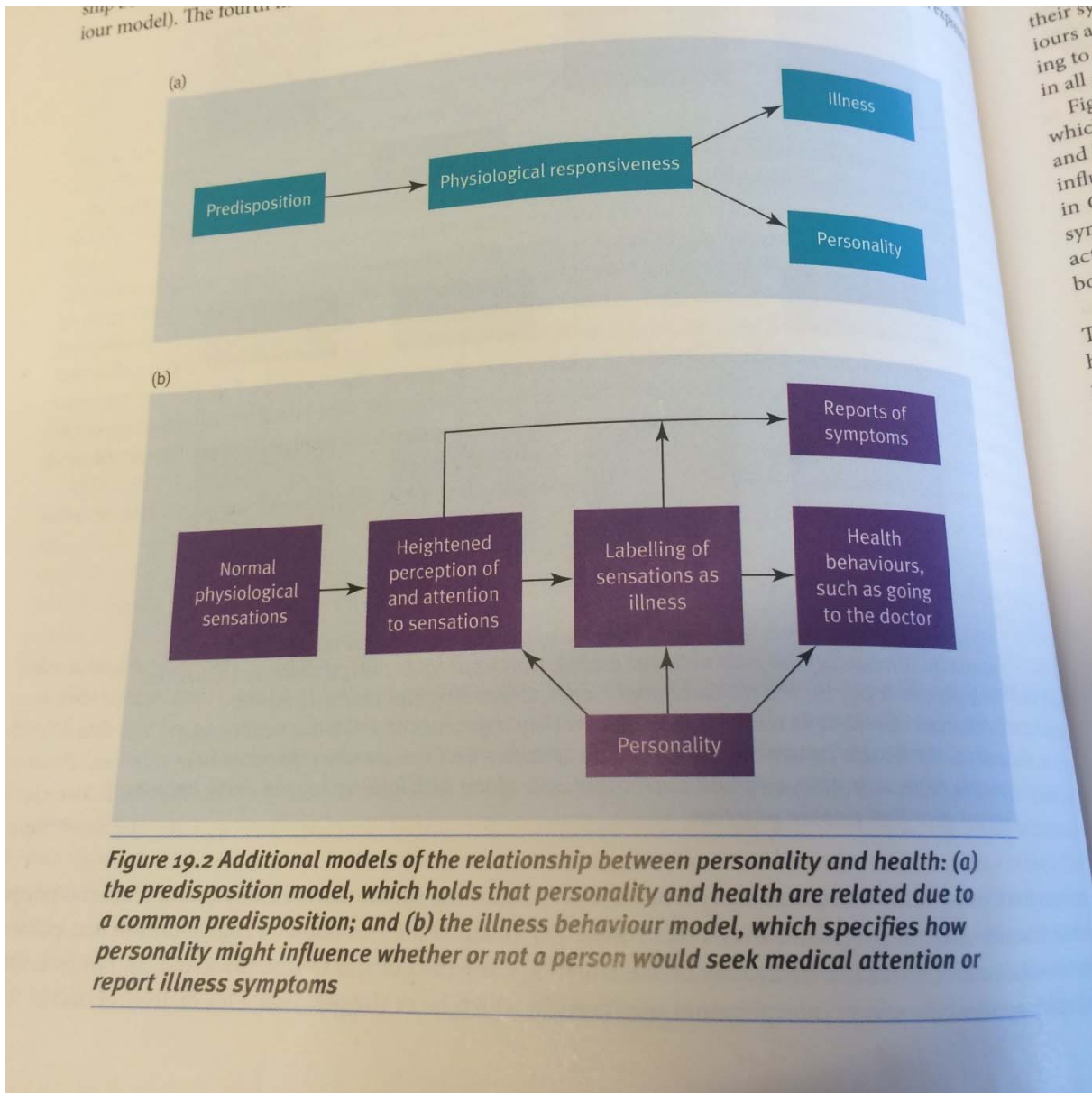
- Reflekterer egentlig bare kjønnsstereotyper og ikke objektive beskrivelser av virkeligheten
- Strider mot de "egalitære idealene" og visse politiske agendaer
- Feiltolkning av små og marginale forskjeller der kjønnslikhet og variasjon INNAD i kjønnene er mer typisk enn gjennomsnittlige forskjeller mellom kjønnene
- Historiske milepæler: Maccoby & Jacklyn (1974) "The psychology of sex differences"; 1992 krav om inkludering av begge kjønn ved søkning av midler til forskningsprosjekter. Sosialisering og Sosial rolleteori (Bandura, 1977; Eagly & Wood, 1999)
- Modellering og vikarierende forsterkning
- "Kjønnen" leking og grensesetting (Lytton & Romney, 1991)
- Restriksjoner på seksuell utfoldelse
- Organisering av samfunnet gir kvinner og menn ulike roller. Rollene følger av fysiske forskjeller mellom kjønnene og omsorg for avkom.
- Krysskulturelle empiriske funn (Schmitt, 2008) i kjønnsforskjeller i personlighetstrekk. Hormonelle teorier
- Testosteron, organiseringen/maskuliniseringen av hjernen og preferanse for leker.
- Fritt (sirkulerende) testosteron: knyttet til aggresjon, dominans og valg av karriære.
- Variasjoner over kvinners menstruasjonssyklus: seksuelt initiativ (motivasjon og fantasier) og partnerpreferanser
- Status og dominans i en flokk gir også økte nivåer av testosteron hos primater. Evolusjonspsykologisk teori

- Like og ulike adaptive problemer kvinner og menn har møtt på i EEA (i det miljøet som formet oss som mennesker)
- Pardannelse (mating) og reproduksjon
- Minimal foredreinvestering (Trivers, 1972)
- Seksuelle strategier (korttids- og langtids)
- Error management og cross-sex mind-reading

6. Gjør rede for og sammenlign to modeller som beskriver sammenhengen mellom personlighet og helse. Hvilke to modeller du vil sammenligne velger du selv.

Modellene i pensum er:

Answer all of the questions below

1. Describe how personality traits are associated with the evocation of other people's reactions.
2. Give an account for personality development according to Freud's theory
3. Give an account for individual differences in emotions
4. Describe Eysenck's personality theory and discuss differences and similarities between his model and the Big Five/FFM model
5. Give an account for different theories about sex differences in personality
6. Describe and compare two different models of the personality-illness connection.